

4. PROBLEMSKA KONFERENCA KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA

MOŽNOSTI UPORABE VODE IZ VODOVODNIH SISTEMOV ZA NAMAKANJE

doc. dr. Primož Banovec, Univerza v Ljubljani,

IZZIVI OSKRBE S PITNO VODO:

- ZAKONSKO OPREDELJEN POSEBEN STATUS GLEDE PRIORITETE RABE
- OSKRBA S PITNO VODO KOT JAVNA SLUŽBA – (3. ČLEN UREDBE O OSKRBI S PITNO VODO)
  - NE JAVNA SLUŽBA: (DOVOLJENJE, INDUSTRIJSKA ODPADNA VODA)
  - JAVNA SLUŽBA – PRANJE, NAMAKANJE, GAŠENJE POŽAROV, SPLOŠNA RABA
- DRUGO: PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE, ZASNEŽEVANJE?

SKRITI UPORABNIK VODE IZ VODOVODNEGA SISTEMA:

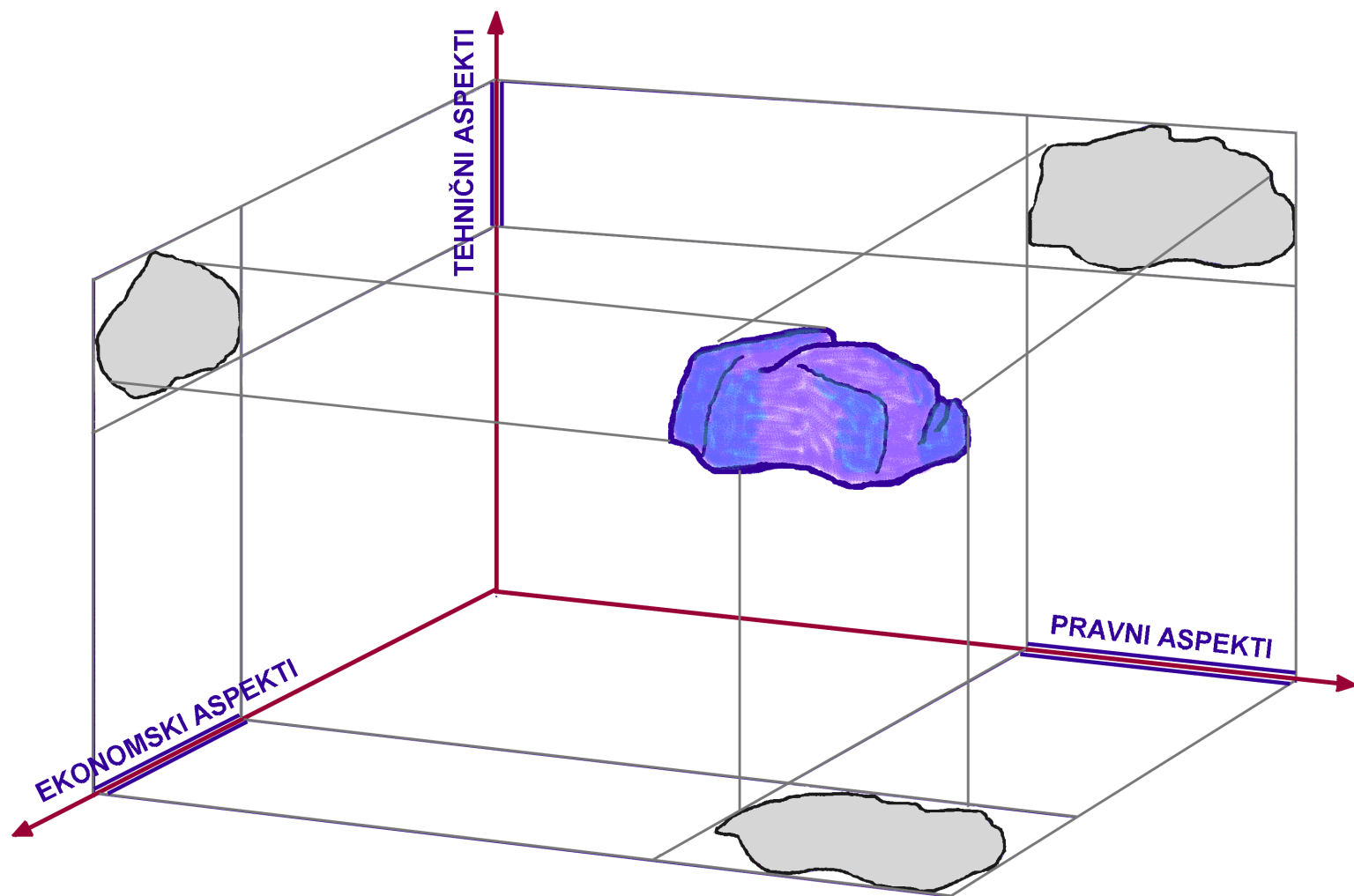
- VSE KATEGORIJE RABE, KI JO V BILANČNEM SMISLU (IWA) OPREDELJUJEMO V KATEGORIJI NEOBRAČUNANA VODA OZIROMA PORABA (NRW)
- **NEOBRAČUNANA VODA PREDSTAVLJA POPOLNOMA PRIMERLJIVO Z OSTALIMI KATEGORIJAMI UPORABNIKOV EKONOMSKI IZZIV (uporabniki, ki ne plačujejo za uporabljeno vodo) in delno OKOLJSKI IZZIV (voda odvzeta iz okolja in pri tem nesmotrno uporabljena)**

ZALIVANJE JE ŽE SEDAJ DOVOLJENO:

- (2.) oskrba s pitno vodo za pranje ali namakanje javnih površin
- (5.) oskrba s pitno vodo za pranje ali namakanje površin, ki pripadajo stavbi iz prvega odstavka tega člena, če letna količina vode ne presega 50 m³.

KAJ PA NAMAKANJE?

VEČPERSPEKTIVNI OKVIR ODLOČANJA:

TEHNIČNI VIDKI:

- Ali obstajajo presežne kapacitete v analiziranem vodovodnem sistemu? – trend porabe in odvzemov vode v splošnem govori o tem, da verjetno obstajajo
- Javni vodovodni sistemi morajo imeti rezervne kapacitete (16. člen)
- Odstop prostih zmogljivosti objektov in naprav javnega vodovoda je mogoč (21. člen)
- Sovpadanje hidrološke in kmetijske suše
- Hidravlično delovanje vodovodnega sistema – **potreba po hidravličnem modelu**
- Vpliv na kakovost vode (hidravlične obremenitve, priprava pitne vode)

EKONOMSKI VIDKI (1):

-Cena storitve za uporabnike se oblikuje po metodi izravnave stroškov (break-even)

-Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur.l. RS 87/12 in 109/12)

MKO: »izvajalec lahko v soglasju z lastnikom infrastrukture opravlja posebne storitve za osebe, ki niso uporabniki storitev javne službe, ali opravlja posebne storitve z uporabo javne infrastrukture, ki niso obvezne storitve javne službe. Pri izračunu cene storitve javne službe se prihodki od opravljanja posebnih storitev upoštevajo tako, da se znižajo stroški opravljanja javne službe.« (Ur. l. RS, št. 87/2012)

EKONOMSKI VIDKI (2):

- Ekonomsko gledano to omogoča realizacijo oportunitetnih koristi, ki jih je mogoče realizirati z dodatno rabo obstoječe infrastrukture
- Dodatni fiksni stroški so enaki nič, realizacija koristi je vezana na variabilne stroške
- Variabilni stroški so v primeru oskrbe z vodo za namakanje iz vodovodnih sistemov močno povezani s
  - Stroškom priprave vode (čiščenje)
  - Stroškom črpanja vode
- V primeru gravitacijsko napajanih vodovodnih sistemov so lahko variabilni stroški zelo majhni.
- Zaradi realizacije oportunitetnih koristi se lahko strošek za uporabnika zmanjša – **potreba po ekonomskem modelu**

EKONOMSKI VIDKI (3):

- Cena vode, ki je sprejemljiva za namakano kmetijsko pridelavo – pripravljenost na plačevanje
- Krivulja povpraševanja po vodi v kmetijstvu je kompleksna, kakor je kompleksen ekonomski in finančni okvir kmetijskega sektorja
- Analiza alternativnih možnosti – gradnja in vzdrževanje samostojnega namakalnega sistema (investicija, fiksni stroški) – investicijska dokumentacija – optimizacija rabe omejenih sredstev

PRAVNI VIDKI:

- Vodno pravico za rabo vode za potrebe oskrbe s pitno vodo ima najvišjo prioriteto, “skrivanje” rabe vode za potrebe namakanja vanj je neustrezno,
- Različna obdavčitev vode – vodno povračilo
- Pravni vidiki prekinitve dobave vode za potrebe namakanja (in ekonomske posledice)
- Pravni vidiki izvedbe namakalnih sistemov (Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o kmetijstvu)
- Ciljno stanje vodnih teles in voda za potrebe dobrega stanja vodnih teles (Okvirna direktiva o vodah – WFD)

INSTITUCIONALNI VIDKI:

- Obstoječi institucionalni okvir bi v splošnem omogočil dobavo vode za potrebe namakanja iz vodovodnih sistemov
- Morda potrebno organizirano zastopstvo interesov uporabnikov – namakalcev
- Ustrezna tehnična usposobljenost IJS za izvajanje nalog oskrbe z vodo za namakanje – ni večje potrebe po širjenju kompetenc in orodij
- Možen izziv – izvajalci javne službe oskrbe s pitno vodo bi lahko prevzeli v upravljanje obstoječe namakalne sisteme (optimizacija?)

ZAKLJUČKI:

-REALNOST: Številne občine in izvajalci javne službe **že na nek način izvajajo oskrbo z vodo za namakanje,** vendar pogosto na način, ki precej poenostavlja obravnavano področje

ZAKLJUČKI:

**ALI IZVAJATI OSKRBO Z VODO ZA NAMAKANJE IZ
VODOVODNIH SISTEMOV?**

DA

**VENDAR JE PRED TEM POTREBNO IZVESTI TEMELJIT
DOKAZ, DA JE TO MOŽNO IZVESTI NA USTREZEN NAČIN IZ
TEHNIČNIH, EKONOMSKIH IN PRAVNIH VIDIKOV.**

**REALNOST: namakanje majhnih površin v primeru
vodovodnih sistemov, ki imajo izdaten vir in nimajo visokih
stroškov priprave vode in črpanja**